

BUITEN

29^E JAARGANG N°. 40

ZATERDAG 5 OCTOBER 1935

Foto Keiser

TEGENLICHT

Redactie: Mr. P. J. A. BOOT

INHOUD

TEGENLICHT (ILL.)	BLZ. 469
GUITAREN VERKOOPEN IN CANADA (WEDERWAARDIGHEDEDEN VAN EEN TREKLUSTIGEN HOLLANDER), DOOR JOHN VAN SNELLENBERG (SLOT).	BLZ. 470—471
DIE HOND VAN ME, NAAR HET AUSTRALISCH VAN HENRY LAWSON	BLZ. 471. 480
RANDOM DEN URNER SEE (GEÏLL.), DOOR S. G. S.	BLZ. 472—474
NARCISSEN VOOR TUINBEPLANTING (GEÏLL.), DOOR G. KROMDIJK	BLZ. 474—476
DE BLAUWE VALLEI VAN DE CREUZE (GEÏLL.), (SLOT), DOOR R. BLIJSTRA	BLZ. 476—477
DE GRIEKSCHE LANDSCHILD PAD (GEÏLL.), DOOR A. D. P. TEENSTRA	BLZ. 477—478
DE BEVELANDEN (III. VAN KLEILAND TOT HEILAND) (GEÏLL.), DOOR DIRK L. BROEDER	BLZ. 478—480

Men gelieve alle stukken voor Redactie en Administratie bestemd te zenden naar **Rokin 74—76, Amsterdam**. Bijdragen dienen vergezeld te gaan van postzegels voor eventuele terugzending.

Overneming van den inhoud, ook bij gedeelten, is verboden.

Guitaren verkoopen in Canada

WEDERWAARDIGHEDEDEN VAN EEN TREKLUSTIGEN HOLLANDER
4) DOOR JOHN VAN SNELLENBERG

IK had dus de Indiaansche alleen gelaten! En dit was het domste van alles, wat ik al gedaan had. Ik realiseerde nog niet, wat dit voor den trots van de Indianen beteekende.

De muziek hield op. Ik had mijn hoed en gitaar weer gevonden en kwam steeds dichterbij den uitgang, toen ik ineens bemerkte door een groep jonge Indianen omringd te zijn. Ik probeerde me kalmte in te spreken en werd daardoor alleen nog nerveuzer. Ik deed alsof ik niets merkte en liep verder, tot een zware hand op mijn schouder viel.

„Wacht even,” hoorde ik zeggen en een Indiaan hield me tegen. De hand op mijn arm leek wel die van een gorilla. Maar die hand maakte nog niet zoo'n indruk op me als de klank van de stem. Ik keek op, zag de uitdrukking in de oogen en toen wist ik het.

Whisky!

Ik keek naar de anderen en zag bij allemaal hetzelfde. Als je ooit dronkenschap gezien hebt in de oogen van het roode ras, dan blijft je dat altijd bij. Alcohol kan een Blanke suf doen kijken of sentimenteel of stupide; maar zelden heeft hij de uitdrukking van slechtheid die de Indiaan krijgt bij dronkenschap.

De man met de gorilla-hand zei met dikke stem: „Je hebt mijn meisje beleedigd, hè? Je wilde niet met haar dansen!”

„Dat is niet waar,” stotterde ik, trachtend rustig en beheerscht te kijken. „Ik ken de gewone dansen wel, maar ik kan niet kronkelen zooals jullie en houd er ook niet van! Toen zij er niet mee ophield, deed ik het. Dat is de heele geschiedenis.”

„Je beleedigde mijn meisje,” herhaalde de Indiaan domweg, terwijl de anderen in hun inheemsch dialect onverstaanbare klanken uitstootten.

Ik vroeg me af of er dan niets tusschenbeide zou komen, om me te verlossen. Als de muziek maar weer begon! Maar het leek wel of de heele zaal zich ineens geconcentreerd had op ons groepje.

Toen zag de Indiaan mijn gitaar, die ik onder den arm had. „Waarom speel je niet, hè? Je kwam hier om te spelen en nu heb je mijn meisje beleedigd!”

„Er sprongen twee snaren. Ik kan zoo niet spelen.” „O, je kan niet spelen, dat is je uitvlucht, jou ellendige gitarist, je kan niet spelen.” spotte een ander. „Ik kan wel. Ik kom straks terug en dan zal je eens wat hooren!”

„O nee, je komt er niet uit, leugenaar.”

„Als je me niet gelooft, kijk dan zelf!” Ik opende het etui en toonde hem de gitaar. Zwaaiende momenteel haalde hij het instrument uit de huls en bekeek het grondig. Voor eenige oogenblikken keek het heele groepje mee en was de aandacht van me afgeleid. Nu zag ik mijn kans. Ik sprong ineens langs degenen, die vlak bij me stonden en rende naar de deur en naar buiten in den stikdonkeren nacht, waar ik tegen een lichaam opbotste. Ik hoorde een woedende verwensching en kreeg zoo'n slag op mijn rug, dat ik er bijna van omviel. Maar ik maakte dat ik wegkwam.

Onmiddellijk klonk er uit de nu geopende Hall zulk een onheilspellend gehuil, dat ik niet wist hoe hard genoeg te loopen. Vloeken, kreten en geschreeuw van mannen en vrouwen en het heel hooge Indiaansche roepen „You—wou—wou—wou” klonk nu al buiten en ik hoorde, dat men me vervolgde.

Nog nooit in mijn leven had ik zoo gerend. Ik wist den weg, maar het was zoo intens donker, dat toen ik aan het gedeelte van het pad kwam, waar dit smaller werd en stijgen ging, ik voortdurend struikelde over wortels en steenen.

Het gehuil achter me leek sterker te worden, als dit tenminste nog mogelijk was. Maar zij waren dronken en zouden dus zeker niet gemakkelijker dan ik vooruit komen op den rotsigen weg. Het pad werd nu zoo smal en kronkelend, dat het bijna niet te volgen was in 't duister; en bovendien was ik vreeselijk buiten adem. Ik moest even stilstaan en probeerde te luisteren of de voetstappen achter me op me wonden. Maar het lawaai beneden overstemde alles.

Ik ging weer voorwaarts, zoo snel ik kon, half vallend, buiten adem en zoo goed als niets ziende.

Plotseling flitste een fel licht op het pad — het zoeklicht van het hospitaal. Men had daar zeker het Indianengegil gehoord en, wetend dat ik bij het feest was, onraad vermoed. Het licht ging langzaam, zoekend, heen en weer. Tegelijk werd het hospitaal zichtbaar, nu geheel verlicht. Nog een paar honderd meter was ik ervan verwijderd. Toen kwam het zoeklicht terug en scheen me precies in de oogen. Dat was niet aangenaam. Maar ik zag tenminste den grond vóór me. Ik keek vlug om en daar, een dertig meter achter me, kwamen de krijschende schaduwen.

Ik kon nog ontkomen, begreep ik en tegelijk drong de humor van de situatie tot me door. Op het voorbalkon van het ziekenhuis stonden de Zusters in nachtgewaad, waarover zij dekens of mantels geworpen hadden; een groteske groep hing daar over de balustrades, wenkend en zwaaiend met de armen.

Het was een eigenaardige gewaarwording voor toen plotseling midden in den nacht alarm geroepen werd, toen alle lichten opgeknijpt werden, een zoeklicht uitgestuurd en ze ten slotte mij zagen, haar geliefden

guitaarmeester, dravend door den nacht, den heuvel op, met het laatste restje adem en kracht voortstropelend en vallend, vervolgd door een troep gilende Indianen, als door een koppel dolle honden.

Als ik zelf even had kunnen toekijken, was ik zeker in lachen uitgebarsten. Maar ik liep voor mijn leven. Daar kwam van het balkon een gerekte kreet ter aanmoediging: „Vooruit John!” riepen de Zusters met hooge gilstemmen, „vooruit, hop, hou je taai!” en nog meer aansporingen, zooals men een renpaard, waarop men een vermogen gezet heeft, vlak voor de eindstreep zou aanmoedigen en aanvuren.

„Vooruit John! laat je niet inhalen!”

Als ik niet werkelijk voor mijn leven had moeten loopen en als ik nog kracht genoeg had gehad, had ik zeker den humor van deze situatie kunnen genieten. Maar nu, ik weet niet meer hoe ik nog vooruitkwam, want van laatste krachten kon men allang niet meer spreken; die waren op. Automatisch bewoog mijn lichaam zich nog voorwaarts, ik had het gevoel alsof mijn hoofd barstte, het gejuw achter me kwam dichterbij en ook de voetstappen leken nu vlak bij — toen ik ineens het hooge hek van het ziekenhuis voor me zag en me naar binnen liet rollen.

De dokter, wit als een geest en de hoofdverpleegster stonden daar om me op te vangen en het hek te sluiten. Ik hoorde den zwaren slag van het ijzer en het dichtschiiven van de grendels. Zwakjes stond ik weer op en probeerde te glimlachen, om den dokter te laten zien dat ik „O.K.” was, maar ik kon geen lach meer op mijn gezicht krijgen.

De Indianen drongen schreeuwend en tierend tegen het hek op, maar ze hadden geen kans erin te komen.

Ik werd op een bed gelegd, men masseerde mijn handen, koude verbanden werden om mijn kloppend hoofd gelegd, olie werd op mijn door het vallen pijnlijke schouders gewreven. De zusters leefden al haar moederlijke gevoelens op me uit en ik was weer de held en dronk heete rum en citroen en 't was allemaal erg opbeurend.

De dokter probeerde op het balkon de Indianen toe te spreken en ze te vermanen op te houden met hun onzin; maar het scheen dat ze vreeselijke bedreigingen tegen hem uitten en ze mikten kluiten aarde naar hem toe — en daarom kwam hij maar weer terug in mijn kamer.

Maar ten slotte schenen ze in te zien dat ze niets bereiken konden. Ik hoorde de geluiden buiten zwakker worden, de Indianenstorm legde zich en eindelijk was alles stil en konden we naar bed gaan.

Ik had een nacht vol nachtmerries.

Maar den volgenden morgen voelde ik me weer best. Na het ontbijt klopte de dokter aan mijn kamer en vertelde, dat een groep Indianen den heuvel opkwam, naar 't ziekenhuis toe. Ik keek uit het raam en ik zag er een half dozijn het pad opkomen. Maar nu liepen ze als makke schapen.

Ik zei ze binnen te laten komen en ontving ze in de wachtkamer. Het was een zeer bescheiden gezantschap. Ze vroegen me hun het gebeurde van dien nacht te vergeven en vooral beduiden ze me — het was bijna ontroerend — het toch niet aan de politie van Prince Rupert over te brengen! Ze waren toch al bekend als bonte honden.

Ik was heelemaal niet van plan hen aan de politie

aan te geven, want dit zou mijn verblijf in Prince Rupert tot in het oneindige gerekt hebben. Ik stemde dus gratieus toe in hun verzoek.

Ze hadden ook mijn hoed en gitaar meegebracht. De laatste was gebroken bij 't handvat, en ze betaalden me den vollen prijs van het instrument. Later lijmden ik het, wat gemakkelijk ging en ik kon er zoo goed op spelen als op een gloednieuwe.

Zoo eindigde deze bewogen Indiaansche episode voor allen bevredigend.

DIE HOND VAN ME

NAAR HET AUSTRALISCH VAN HENRY LAWSON

DE schapenscheerder Macquarie had een ongeluk gekregen. Om de waarheid te zeggen: hij was in een dronkemansruzie gemengd geraakt, waar hij met drie gebroken ribben, een gekneusd hoofd en eenige schaafwonden afgekomen was. Zijn hond Tally was een nuchter, maar verwoed deelnemer in de vechtpartij geweest en had een poot gebroken. Vervolgens had Macquarie zijn bundeltje geschouderd en al stropelend de tien mijl naar het Union Town Hospitaal afgelegd. De hemel weet hoe hem dat gelukt is. Zelf wist hij het niet precies. Tally had den heelen weg hinkend op drie pooten afgelegd. ☼ De doktoren onderzochten de wonden van den man en waren verbaasd over zijn weerstandsvermogen. Natuurlijk wilden zij hem opnemen, maar tegen Tally hadden ze bezwaar. ☼ „Je moet je hond laten loopen”, zeiden ze den scheerder. Macquarie zei niets. ☼ „We kunnen hier geen honden toelaten, vriend”, zei de dokter luider, denkend dat de man doof was. ☼ „Bind hem dan op het erf vast”. ☼ „Nee. Hij moet weg. Honden worden op het terrein niet toegelaten”. ☼ Langzaam kwam Macquarie overeind, verbeet zijn pijn, knoopte met moeite zijn hemd over de harige borst dicht, nam zijn jas en stropelde naar den hoek, waar zijn bundeltje lag. ☼ „Wat ga je doen?” ☼ „Mag mijn hond hier niet blijven?” ☼ „Nee, 't is tegen de regels.” Hij bukte om het pak op te rapen, maar de pijn was te hevig en hij moest tegen den muur leunen. ☼ „Kom, kom, man toch!” riep de dokter ongeduldig uit. Je weet dat je niet in een toestand bent om weg te gaan.” ☼ „Nee!” zei Macquarie. „Nee. Als je mijn hond niet neemt, krijg je mij ook niet. Hij heeft een poot gebroken en hij moet opgekalfaterd worden, net zoo goed als ik. Als ik goed genoeg ben om hier behandeld te worden, dan is hij dat ook — beter nog”. Hij zweeg even en haalde pijnlijk adem. „Hij is zoowat de eenige, die er een cent om gaf of ik leefde of krepeerde”. ☼ Weer rustte hij even. „Die hond daar is in het veld geboren”, zei hij met iets als een glimlach. „Weken lang heb ik 'm in m'n kookketeltje gedragen. En de ouwe, z'n moeder, volgde heel tevreden en rook alleen nu en dan eens aan 't keteltje, om te zien of alles in orde was.... De hemel mag weten hoeveel jaren ze me gevolgd heeft, tot ze blind werd, en nog een jaar daarna ook. Ze volgde me, tot ze niet langer door 't stof kon kruipen en toen heb ik 'r gedood, omdat ik 'r niet levend achter kon laten!”

(Vervolg op bladz. 480)

FLÜELEN, AAN DE ZUIDELIJKSTE PUNT VAN HET VIERWALDSTÄTTERMEER

RONDOM DEN URNER SEE

IN dit deel van Zwitserland leeft de grootsche — legendarische? — figuur van den vrijheidsheld Wilhelm Tell in de harten van de bevolking voort als in geen ander. In bijna alle plaatsen van Duitsch-Zwitserland wordt de herinnering aan den grooten bevrijder levendig gehouden (Tellspele!), maar vaak krijgt men in die drukbereisde plaatsen het gevoel dat de vereering in werkelijkheid de reclame van het land is, een reclame, die geld brengt in ruil voor pijpen met Tell, zakdoekjes met Tell, fruitschaaltjes met Tell, niet te vergeten de duizenden prentbriefkaarten met Tell! ☼ In sympathieke tegenstelling hiermede zijn de diepe eerbied en innige bewondering, die men nog heden bij de eenvoudige boerenbevolking voor den landsheld aantreft en te begrijpen is het, dat dit in Uri, waar het roemrijke leven van „der Schütze Tell” zich afspeelde, het sterkst tot uitdrukking komt. ☼ Meegesleept door het vele wat wij hoorden en zagen, besloten we een „Tell”-dag te houden, al was het ook ondoenlijk de te bezoeken „heilige” plaatsen in chronologische volgorde te houden. ☼ Van Flüelen uit, dat als centrumplaats bijzonder prettig gelegen is, gaan we op pad, eerst naar Altdorf om het beroemde Tell-Denkmal te zien. Een mooi stadje is Altdorf, dicht tegen het Bannwald en het Gruongebirge aangelegd, als punt van samentreffen van de uitloopers van Klausenstrasse en Gotthardbahn. Het Denkmal is een prachtige schepping, indrukwekkend de figuur van Tell; op de plaats waar nu, vóór het standbeeld, een waterbron is, zou Tell's zoontje onder de linde gestaan hebben. Evenwel zijn we hier naar onzen zin al te veel omgeven door — eveneens matineuze — toerauto's en spoedig stappen we verder naar Bürglen, slechts enkele kilometers verder, langs een prachtigen, licht stijgenden weg. Volop zomer is het en op de bergweiden wordt druk gehooïd; kleine menselijke figuurtjes op de „Matten” tegen de

zonbeschenen, groene berghellingen, waarboven de grillig gevormde rotsen, hier en daar nog beplekt met sneeuw en ijs, hoog uitsteken. Over de brug gaande, waaronder de Schächen wild doorbruist, zien we een kruis-monument, als herinnering aan de plaats waar Tell het leven liet bij het redden van een kind uit de golven, daarachter Tell's Heim, een copie van zijn woonhuis, zooals dat gestaan zou hebben op de plaats waar, verder in het dorp, thans een hotel gebouwd is. Even verder het kerkje, met een kerkhof als een bloeiende tuin, vanwaar men een schitterend uitzicht heeft op de lager liggende plaatsen en bergketenen rondom, en hiervóór weder een Tell-monument, met een vermaning tot iederen Zwitser om het voorbeeld van plichtsvervulling en moed van den nationalen heros te volgen. ☼ In een kleine Wirtschafft drinken we onder bloeiende linden „offenen Landwein” en de vriendelijke, jonge Wirtin vertelt nog vele Tell-„herinneringen”, zooals die van geslacht op geslacht bewaard bleven. Als ik, haast schuchter, vraag, of dit alles voor haar nu „Dichtung oder

TUSSCHEN BÜRGLLEN EN SCHATTDORF

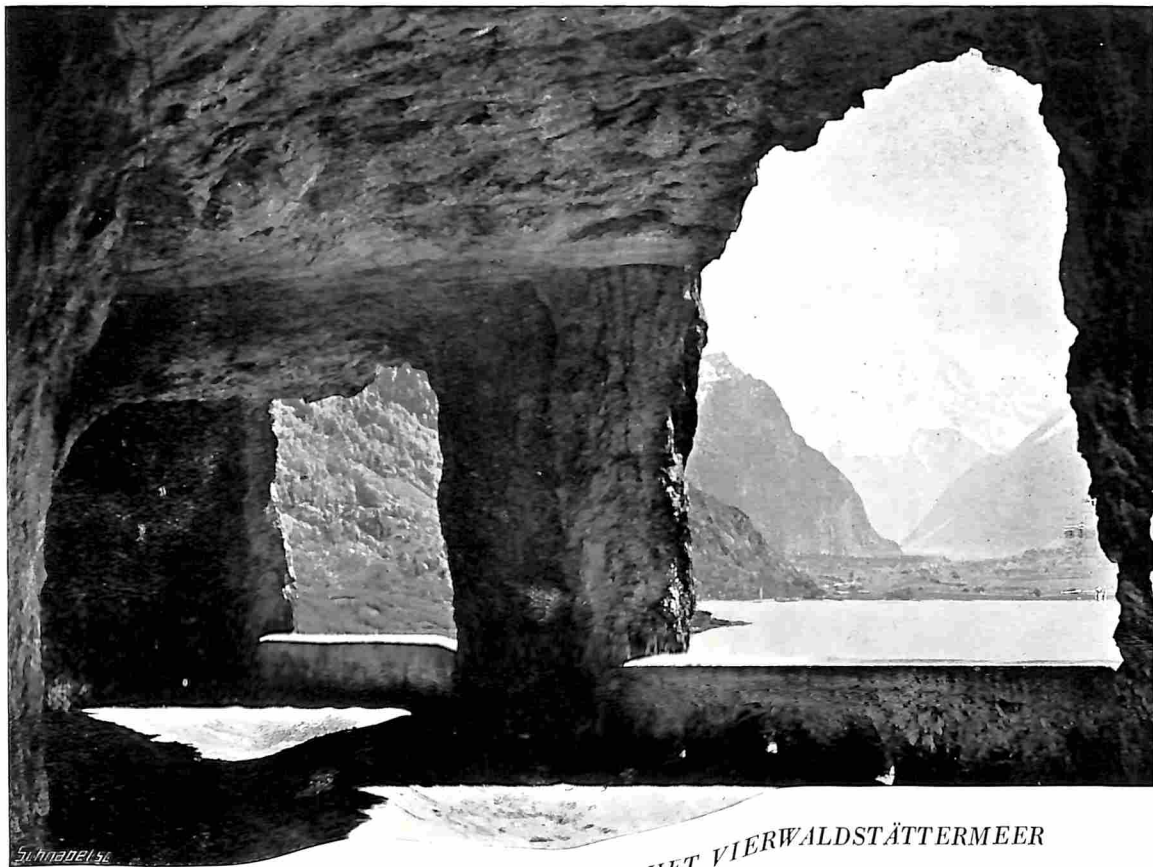
Wahrheit" is, antwoordt ze eenvoudig „ich glaub's so gerne!" ☼ We gaan nu Bürklen, waar we Tell voorloopig achterlaten, uit, om, den weg naar Spiringen volgend, te genieten van het schilderachtige Schächental. Hoog spat het water van de rotsblokken op en de vele houtzagerijen wijzen op het dankbaar gebruik dat van zijn kracht wordt gemaakt. De groene berg-hellingen met de vele bloemen zijn nog licht bedauwd en de rondzomende insecten glanzen in de zon als kleurige vonkjes. Een wondermooie, wolkenlooze dag, die belooft warm te worden. We verlaten dan ook al spoedig den grooten weg, die verder door naar den Klausenpas voert en slaan een „schattigen Weg" in naar Schattdorf, een gemakkelijk dalend bergpaadje, inderdaad zwaar beschaduwde door notenkerseboomen, maar met ontelbare, stekende insecten, die niet bang zijn voor tabaksrook en zich ook niet laten afschrikken door om het hoofd gewonden notenbladeren....! ☼ Bij Schattdorf zien we juist het zweefbaantje een paar toeristen op den Haldiberg brengen en we denken even er over dit voorbeeld te volgen, maar — het kost veel tijd en dus verder! Om den hoek van de Windgällegroep komt de Bristenstock weer te voorschijn, de top nog geheel in sneeuw en ijs gehuld, blinkend-wit in de felle zon. Spoedig stappen we nu, over de brug van de hier gekanaliseerde Reuss, Attinghausen binnen, ook al nauw verbonden met Tell's geschiedenis. De Burgruine van de Freiherren valt echter niet mee en langs een weg, geschikt om

PLEINTJE TE ALTDORF

mooi bruin te branden, komen we weer in Altdorf, waar het trammetje, rammelend en knoersend maar met een aan de huidige eischen aangepast tempo, ons naar Flüelen terugbrengt. Maar we zijn nog niet klaar! ☼ Na een copieus Mittagessen met forellen („sind aber Felgen", zegt het serveerende Fräulein, „Forellen sind ja zü teuer" — weer een illusie minder! —) lokt ons het Meer tot voortzetting van het programma met een motorboot. De schipper keurt het weder geschikt (met onweer op komst zal geen betrouwbare bootsman het Föhn-gevaar riskeren) en wég puffen we. Heerlijk is het op het water; door het blauw-groene, helderdoorschijnende nat schieten de forellen (Felgen) in concurrerende race met onze boot. Eerst langs de bloeiende oevers met de vele verkoeling zoekende badgasten, dan langs de steile rotswanden van den Axenberg, waar we in bewondering omhoog zien naar het geweldige werk, door menschenhanden tot stand gebracht bij de schepping van tunnels en wegen in die harde steen-

massa. Een treinsnelt juist onder de beroemde Axenstrasse door, richting Gotthard: het Wonder is tot een eenvoudige, dagelijksche belevens geworden, niemand vindt het meer iets bijzonders, deze geregelde verplaatsing van menschen en goederen van Noord naar Zuid, dwars door de eeuwenoude, klompen graniet die de Alpen zijn, in slechts enkele uren tijds! ☼ Veel te gauw zijn we aan de Tellsplatte, waar we de vier bekende fresco's van Ernst Stückelberg bewonderen: Tell's Apfelschuss,

DOORKIJK UIT DE AXENSTRASSE OP HET VIERWALDSTÄTTERMEER

van Ernst Stückelberg bewonderen: Tell's Apfelschuss,

de Tellsprung, Gessler's Tod en de Rütli Schwur. Deze laatste doet ons verder varen naar met de Rütliwiese: meer dan zes eeuwen gingen voorbij, sinds hier de Eed werd afgelegd, die thans nog in den vorm van de Eidgenossenschaft bewaard bleef. Zooals de natuur, is het volk: sterk, een oerkracht, tevens diep-romantisch. Geen wonder, dat het hart van iederen Zwitser hängt aan zijn bergen. „Sie zihen uns, immer wieder, die Berge, unsere Berge”, zooals een Zwitser zei, die terugkeerde van een moeizame, gevaarlijke beklimming....

Eigenlijk zouden we nu nog naar Küsnacht, waar kort na ons verblijf koningin Astrid zoo ongelukkig om het leven kwam, willen gaan, maar gebrek aan tijd noodtaakt ons Küsnacht en de Hohle Gasse onbetredente laten en zoo besluiten wij dan met een groet aan den Stein, die tot monument werd gemaakt als dankbare herinnering aan den onsterfelijken dichter, die in een tooneelspel het leven van den even onsterfelijken Wilhelm Tell bezong en wiens naam daarmede trouw verbonden blijft: Friedrich von Schiller! S. G. S.

NARCISSEN VOOR TUINBEPLANTING

DOOR G. KROMDIJK

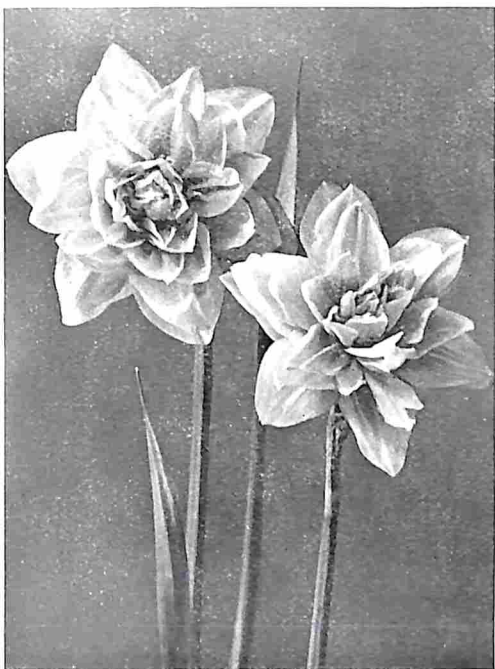
DE Narcissen behooren mede met de lelies tot een paar van onze oudste bolgewassen. Hoe oud ze precies zijn, is moeilijk na te gaan. Dat de Narcis echter heel lang bekend is, wordt bewezen door het feit, dat ze ten tijde van Mohamed reeds in hoog aanzien was. Bekend is immers zijn gezegde: „Wie twee brooden heeft, verkoope er één voor eenige Narcissen, immers is brood voedsel voor het lichaam, de Narcis is voedsel voor de ziel”. Ja, zelfs in de Grieksche oudheid was de Narcis reeds vroeg in aanzien, want ruim 350 jaar vóór Christus wordt ze reeds door den plantkundige Eresius beschreven, terwijl zij ook door Homerus genoemd wordt. Doch niet alleen de dichters der oudheid bezongen haar, ook in latere eeuwen trok hun sierlijkheid steeds de aandacht der dichters. Intusschen vertellen ze ons niets omtrent het aantal soorten, zoodat we daarover vrijwel in het duister tasten. In 1576 verscheen het Plantarium van Mathias de Lobel, die reeds een tiental verschillende Narcissen beschreef. In 1799 deelt de groote plantkundige Linnaeus ze in bij één van zijn 24 klassen van het geslachtsysteem en beschrijft reeds 17 verscheidenheden. Zoo gaat het met de Narcissen steeds vooruit, en thans beschikt men over ruim 2000 variëteiten. Natuurlijk zijn deze niet alle in den

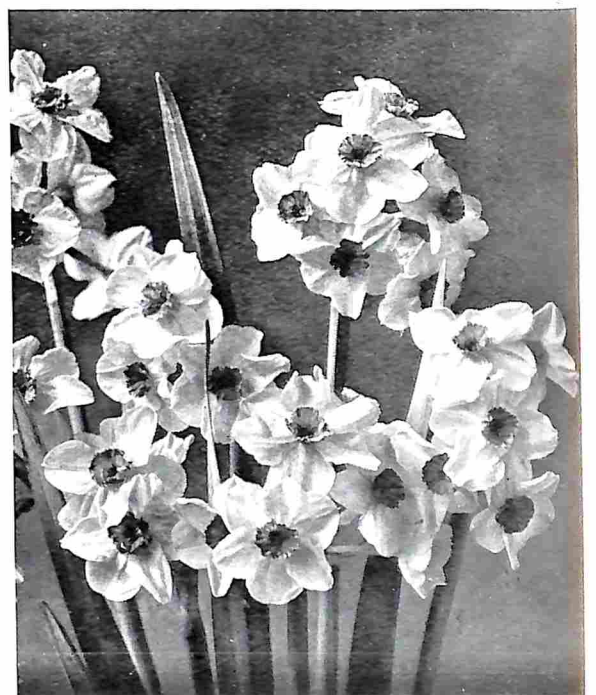
SIR WATKIN

(Foto's N.V. Turkenburg, Bodegraven)

handel; de oudere verdwijnen regelmatig, om plaats te maken voor de nieuwere. Vooral de laatste jaren is er op het gebied van de Narcissen heel wat tot stand gebracht. Op de Flora te Heemstede hebben we trouwens al die nieuwe soorten kunnen bewonderen, en als we toen de noodige aantekeningen hebben gemaakt, kunnen we nu de soorten bestellen, die ons en door kleur en door vorm bijzonder opvielen. Gemakshalve verdeelt men tegenwoordig de Narcissen in aparte groepen. We zullen daar echter niet verder op ingaan, daar hierover reeds eenige maanden geleden een en ander in „Buiten” werd verteld. Het is zelfs voor den vakman soms al uiterst moeilijk om te zien tot welke groep een bepaalde variëteit behoort, zoodat deze groepeerings voor den liefhebber in het geheel geen zin heeft. Van alle bolgewassen, die men voor tuinbeplanting gebruikt, geloof ik wel dat de Narcissen het allermooist zijn. Vele liefhebbers hebben daar nog wel eens aan getwijfeld, doch wie als wij regelmatig de Flora bezochten, zullen thans volkomen overtuigd zijn. Men behoeft nu niet meer alleen in het geel te blijven, men heeft ze ook in het wit en crème, en met oranje en roode cup, terwijl men de dubbel-bloemige zoowel in het geel als in het

SULPHUR PHOENIX

ORANGE CUP

wit met alle mogelijke tusschentinten aantreft, de tweekleurige dubbelbloemige niet te vergeten. ☼ Niet alleen dat ze mooier zijn dan andere bolgewassen, ze zijn ook veel gemakkelijker. Narcissen kan men n.l. jaren vast laten staan, dus zonder dat men ze in den nazomer uit den grond haalt, terwijl ze in plaats van minder, elk jaar groter worden en daarbij rijker bloeien. In een goeden grond vermenigvuldigen de Narcissen zich n.l. heel gemakkelijk. ☼ Narcissen

stellen geen zware eischen aan den bodem, en groeien en bloeien ook heel goed op half- of lichte schaduwplekjes. Van deze eigenschappen maakt de liefhebber gretig gebruik, of eigenlijk gezegd misbruik, want nu plant men in vele tuinen zijn bollen op den schraalsten en droogsten grond. Men zoekt naar schaduwplekjes en vindt die juist onder een zwaren struik of vlak achter een heg. ☼ Natuurlijk is de grond hier kurkdroog, doordat de wortels van de heesters al het aanwezige vocht hebben weggehaald, terwijl het er ook aan het noodige voedsel ontbreekt. Zeker, het eerste jaar bloeien ze er wel, maar we willen er toch gaarne wat langer plezier van hebben. ☼

Als men de Narcissen als wildgardening wil gebruiken, zoeken we daar de open plekken tusschen licht heestergewas of hoog geboomte voor op. Dat ze daar volkomen op hun plaats zijn, heeft ons de Flora te Heemstede wel geleerd. Werk dus vóór het planten den grond flink los en spit er wat mest onder. Gebruik echter in geen geval versche natuurmest, en zeker geen koemest; is ze echter een paar jaar oud, dan kan het geen kwaad. Maar ook met kunstmest bereikt men goede resultaten, indien men maar niet te veel stikstof gebruikt; het zijn voornamelijk kali en fosforzuur die ze nodig hebben. Zonder gevaar kan men echter ook gebruik maken van de zoogenaamde gemengde bordermest, waarvan men voor

het planten een kg per 10 M², door den bovengrond mengt. De plekjes waar men de bollen plant, neemt men zoo onregelmatig mogelijk, de meeste liefhebbers planten nog veel te veel op een vierkant stukje. Na het planten dient men ze het eerste jaar een weinig te dekken, en vooral als ze wat laat in den tijd geplant worden. Later, als ze eenmaal jaren vaststaan, is dat niet meer noodig, al is het niet verkeerd. Het planten zelf dient zoo vroeg mogelijk te geschieden,

liefst al in September. Hoe eerder geplant, des te beter ze tegen den winter bestand zijn, en des te beter bloeien ze. Ze komen op een onderlingen afstand van ongeveer 12 cm bij een diepte van 8 cm. ☼ Hoewel men vroeger een paar bepaalde soorten voor wildgardening opgaf, is dat toch niet noodig, daar alle soorten, die zich voor tuinbeplanting leenen, ook voor wildgardening zijn te gebruiken. Plant echter niet alle soorten door elkaar, doch zet ze groepsgewijze bijeen, anders krijgt het geheel een rommelig aanzien. ☼ Het gebeurt maar al te dikwijls dat de Narcissen in den liefhebbers-tuin na een paar jaar het bloeien staken. Dit komt nergens anders door dan door gebrek aan voed-

CROESUS

sel. Hebt ge zulke bollen staan, gooit ze dan maar weg, want ze zijn toch niet meer goed te krijgen. Overigens kan men dat voorkomen, door er jaarlijks — in het najaar — een hand kunstmest over te strooien. ☼ Hoe mooi de Narcis ook is, als perkplant kan ze ons toch niet bekoren. Wel zijn ze in den border te gebruiken, bijv. op den voorgrond. ☼ Een bezwaar is echter dat die plekken in den zomer minder mooi zijn, doch men kan er met beleid wel wat zomerbloemen tusschen planten. Ook in het gazon plant men de Narcissen en ongetwijfeld is dat heel mooi, maar dan moet men ook de natuur zijn gang laten gaan en het gras niet maaien vóórdat het loof is afgestorven. ☼ Dan zijn er nog die aardige Narcissen-

species, die zoo buitengewoon rijk op de Flora waren vertegenwoordigd en die eigenlijk in geen enkelen rots-tuin mogen ontbreken. ☼ Tenslotte zouden we nog willen wijzen op de Narcis als snijbloem en de afbeelding op de vorige bladz. laat haar hoge, decoratieve waarde als zoodanig duidelijk zien. ☼ Natuurlijk zouden we nog verschillende soorten kunnen noemen, doch als men alleen die van de afbeeldingen neemt, heeft men reeds heel wat variatie.

DE BLAUWE VALLEI VAN DE CREUZE

DOOR R. BLIJSTRA

(Slot)

ZOO hoort men dan de paarden trappelen en ziet men de geharnaste ridders met hun knechten optrekken, als men de vallei van de Creuze doorkruist en niettegenstaande de vredige molens, die men deels in werking, deels geheel en al verlaten (*C'est la crise, monsieur*) tegenkomt, kan men zich voorstellen, dat een schrijver der romantiek zich op dit landschap heeft geïnspireerd. Het was trouwens een schrijfster, namelijk George Sand, die bevolking en land, zooals die waren in de 18e eeuw en daarvoor, doet herleven in haar romans. Vooral een boek als „Mauprat” ademt van bladzijde tot bladzijde de sfeer van deze streken en de namen, die er in genoemd worden, komt men nu tegen als even zoovele oude bekenden. Château Brun, een kasteel, dat op ongeveer vijftien kilometer van Argenton en nog geen uur lopen van Gargillesse, de woonplaats van George Sand, ligt, speelt een groote rol in eenige van haar werken; het is nog steeds gedeeltelijk vervallen en ten halve bewoond en het ziet er nog even dreigend uit als in haar tijd. ☼ Gargillesse, dichtbij de Creuze gelegen (om precies te zijn een kilometer er van verwijderd) heeft een tijdlang een zekere beroemdheid genoten, doordat het in staat was een kunstenaar van het formaat van een George Sand zoo lang aan zich te binden. Enkele dichters, maar vooral kunstschilders,

Foto's R. Blijstra

EEN HUIS TE GARGILLESSE, HET „DORP VAN GEORGE SAND”

hebben gepoogd de vizioenen van deze begaafde vrouw nog eens te beleven en zodoende in haar voetspoor de bekendheid te verwerven, die noodzakelijk is voor een aangename uitwisseling van gedachte en materie tusschen kunstenaar en publiek. Het oude verschijnsel: waar één kunstenaar is, volgen er meer, deed zich ook hier voor. Zoo ziet men dan in dit nest (en Gargillesse is werkelijk een nest, want het hangt, onder zwaar geboomte verscholen, letterlijk aan den rotswand) naast het hôtel George Sand en de épicerie George Sand (vermoedelijk haalde ze daar zuurtjes) ook het Hôtel des Artistes. Het moest er nog maar bijkomen, dat de gemeente een paar jongelieden met groote flambarde had gehoord om de zaak een zeker cachet te verlenen (op de Place du Tertre te Parijs heeft men altijd het gevoel, dat er juist „toevallig” een paar hevig schilderachtige heeren het plein oversteken om in een nog schilderachtiger en duur kroegje te gaan zitten, op het oogenblik, dat zich een vreemdelingen-neus daar ter plaatse ver-

HET GEHUUCHT ST. OOI AAN DE BOUZANNE MET DE TRAPPEN BUITEN DE HUIZEN

toont) en Gargilesse was een kunstenaarscentrum voor touristen geworden. Gelukkig is men niet op dat idee gekomen, en heeft men den goeden smaak gehad het dorp in zijn oorspronkelijken staat te laten. De huizen van het dorp zijn op een paar villa's na van de veertiende of vijftiende eeuw en alle uitgerust met trappen aan den buitenkant. Voor ons, die gewend zijn een étage uitsluitend binnenshuis te bereiken, een vreemd gezicht. Er is verder natuurlijk weer een kasteel, doch dat verwondert ons niet, waar men op elke drie of vier kilometer een kasteel tegenkomt. Voor den voorbijganger ligt het erg aardig, voor de bewoners, lijkt ons, iets minder, zonder uitzicht, uitkijkend op een nauwe, bijna benauwende vallei, midden tusschen zwaar opgaand hout. ☼ Voor men Gargilesse bereikt, begint het landschap reeds te veranderen en bemerken wij, dat met dat Massif Central, al is het dan ook maar het begin, niet te spotten valt. Het wordt warm onder je hoed van de klimpartijen en de Creuze begint angstwekkend veel lawaai te maken in zijn nauwe bedding. ☼ De rotsen, die eerst bruin of bijna rood zagen, worden werkelijk blauw en men begint nu te begrijpen, hoe de streek hier in geologisch opzicht in elkaar zit. Toen namelijk ten gevolge van geweldige vulkanische uitbarstingen, het Massif Central ontstond, werd de korst, die tot op dat tijdstip de aarde bedekte, mee omhoog geheven en deze korst ligt als een kraag om het eigenlijke Massif heen. Door deze kraag moest de Creuze zich een weg banen en te oordeelen naar het gebrom, wat zij er nu nog bij uitstoot, was het een moeilijk werkje. Gaan wij nu de rivier verder op, dan komen wij in het eigenlijke gebergte, terwijl wij stroomafwaarts in de richting van Argenton kennis

GRIEKSCHE LANDSCHILD PAD

maken met het oude strand van den Oceaan. En merkwaardig genoeg doet het landschap, naarmate men verder gaat tot aan de vallei van de Indre, denken aan dat van de Landes, met dezelfde duinen, met dezelfde binnenmeren, maar zonder de zee. ☼ Doch dan moet men al heel ver stroomafwaarts gaan; in de buurt van Argenton is het terrein nog tamelijk geaccidenteerd en als men de moeite neemt eens een wandeling stroomafwaarts te maken inplaats van de meer beroemde stroomopwaarts (die helaas toch nog te weinig bij ons bekend is), dan zal men zien, dat het landschap wel verandert, doch er geenszins minder op wordt. Daar treft men steengroeven aan, alsof men nog in de bergen zit en voor ons (laten wij bescheiden blijven met onze eigen heuvels, al hebben wij ook zoo veel grootere op photo's of misschien zelfs in werkelijkheid gezien) zijn het nog bergen: je voelt het wel aan je voeten, als je het niet wilt zien. ☼ Argenton zelf is heelemaal op de helling gebouwd en de bewoners bereiken hun eigen achtertuinje door het dakraam Anderen weer moeten door de rotsen heenkruijen om hun voordeur te bereiken en alleen de katten, die hier in groote getale aanwezig zijn, bewegen zich met zooveel gemak over de verschillende obstakels, dat men zich afvraagt, waarom

de menschen in de bergen niet met vier pooten geboren worden. ☼ Wij zouden het niet over bezienswaardigheden hebben en alleen vertellen, dat het in wezen liefelijke, doch daarom niet minder romantische dal van de Creuze, wat het landschap en wat de menschen betreft onze belangstelling ten volle verdient, maar één bezienswaardigheid moeten wij toch vermelden, doch die bevindt zich, zooals in Frankrijk gebruikelijk is, ongeveer 36 kilometer van Argenton, het centrum van de aardige wandelingen. Dat is de ruïne van Crozant, waar eerlijk gezegd nog maar drie nogal gehavende torens van over zijn, maar waarvan men den bouw nog heel goed kan nagaan. Tijdens de Gothen was het reeds een sterke vesting en in de Middeleeuwen gold zij als een van de sterkste van heel Frankrijk, om het klassieke woord uit te spreken: Crozant was onneembaar. Als men trouwens hoort, dat dit driehoekig bolwerk 10.000 man kon bevatten en dat het gelegen is op een steile rots aan de samenvloeiing van de Creuze en de Sedelle, en als men dan nog verneemt, dat de beroemde Zwarte Prins er na een lang beleg niet in slaagde het fort in te nemen,

dan krijgt men toch, zool niet een gevoel van eerbied, dan toch een van nieuwsgierigheid om dit romantische geval eens van dichterbij te bewonderen . . . ☼ Maar zonder deze bezienswaardigheid „van den eersten rang” bevat de vallei reeds van stap tot stap voldoende romantische plekjes om er een oogje aan te wagen, als men er eens toevallig voorbij mocht komen.

De Grieksche landschildpad

DOOR A. D. P. TEENSTRA

BIJ ons in Nederland treft men in terraria en in tuinen tamelijk veel een uitheemsch dier aan, dat door zijn heel bijzonderen lichaamsbouw zeer veel verschilt met de gewone huisdieren, n.l. de Grieksche landschildpad. ☼ Als een zonnige dag zijn levendigheid vergroot en hij den geheelen dag voortwaggelt door den tuin op zijn vreemdsoortige pooten, den plompen kop vooruitgestoken, het zware lichaam eenige cm boven den grond, gelijkt het een pantser-tank, welke, zonder zich te storen aan oneffenheden van het terrein, domweg voort hobbelt, zoo nu en dan even stoppend om een blaadje, een bloempje of een slakje naar binnen te werken. ☼ De Grieksche landschildpad is één van de ruim twee honderd schildpadsoorten welke op de aarde leven, deels op het land, deels in het water. ☼ Het lichaam is bedekt met een bol rugschild en een plat buikschild, welke bestaan uit verbeeningen van de lederhuid en van het onderhuidsche bindweefsel, bedekt door hoornplaten (schildpad) welke door de opperhuid worden gevormd. ☼ Deze hoornplaten hebben bij de Grieksche landschildpad meestal een vijfhoekigen vorm. In het midden liggen vijf à zeven platen, overeenkomende met het aantal rugwervels; aan weerszijden hiervan sluiten zich zijplaten aan. Daarvoor ligt een dwarse nekplaat en er achter één of twee stutplaten. ☼ Deze

platen zijn geel en zwart van kleur. ☼ De bovenkant van den kop, de voorpooten en de onderzijde van de achterpooten zijn bedekt met schubvormige pantserplaatjes. De kop en de achterpooten kunnen ingetrokken worden, de voorpooten komen voor den kop te liggen, zoodat het dier dan geheel door de harde platen is beschermd. ☼ Loslopend in den tuin is het een heel aardig dier, men moet er echter zorg voor dragen dat de tuin goed afgesloten is, daar de schildpad domweg doorloopt en zich niet aan afge-

paalde grenzen stoort, terwijl hij ook niet, zooals de meeste andere huisdieren, terugkeert naar het huis van den baas. ☼ Aanhanke-lijkheid of ontroerende trouw moet men niet van het dier verwachten, de aardigheid van het hou-

den van een schildpad in den tuin zit hoofdzakelijk in het gezellige rondscharrelen van het dier en in zijn humoristische manier van loopen. ☼ De sterkte van het

pantser is ontzaglijk groot. Gedurende den wereldoorlog zakte het wiel van een veldkanon in één der Balkanstaten in een kuil weg. Bij het trekken bemerkte men dat voor het wiel iets hards lag, waarover het rad niet

heen was te krijgen. Met behulp van extra paarden kreeg men het ten leste over deze hindernis heen en uit het gat. Toen bleek dat voor het wiel een schildpad had gelegen. Ondanks het grootte gewicht dat het pantser had moeten dragen toen het wiel over hem heen ging, was het dier ongeschonden! ☼ Zeer sterk zijn ook hun pooten. Verder zijn ze ongelooflijk taai en kunnen maandenlang zonder eten of drinken. In Parijs heeft een schildpad zes jaren zonder voedsel geleefd. ☼ Het voedsel bestaat uit klaver, gras, sla, jonge blaadjes, wormen, insecten en slakken. Drinken doen ze betrekkelijk weinig, na een flinke regenbui kan men ze echter wel eens een half uur achter elkaar

bij een plas zien zitten te drinken, daarna kunnen ze echter weer weken zonder vocht. ☼ De Grieksche landschildpad is een grappig dier, dat zonder veel kosten en moeite best in het leven te houden is.

DE BEVELANDEN

III. VAN KLEILAND TOT HEILAND

DOOR DIRK L. BROEDER

DAAR we reeds een langen tocht gemaakt hebben

door „den Zak” van Zuid-Beveland, gaan we nu eens door het niet minder interessante gebied, dat ten noorden van Goes en ten oosten van het Kanaal door Zuid-Beveland ligt, waar we de tuinen der rijke Beve-

DEKSTEEN VAN HET GRAFMONUMENT VAN ARNOUDT VAN KRUININGEN IN DE KERK TE KRUININGEN

landsche boeren zullen zien, want 'Oag van diek En diep van slik. De korrewaege in d'and.

GRAFMONUMENT VAN ARNOUDT VAN KRUININGEN IN DE KERK TE KRUININGEN

Da' binne d'eere van 't Zeeuw-sche land¹⁾. ☼ Zoo zijn de Zeeuw-sche boeren rijk geworden, niet te trotsch om de handen uit de mouwen te steken en evenmin te trotsch om den „korrewaege” zelt op te pakken. En van alle Zeeuw-

sche boeren is dit rijmpje op die van Zuid-Beveland in de allereerste plaats van toepassing. Want waar vindt men zulk een nijver volk, waar vindt men welvarender boerenbedrijven, waar vetter klei en zwaarder beladen vruchtboomen? En een leutig volkje! Ik zou U er boekdeelen over kunnen vertellen. Neen, heusch, de tijd is voorbij, dat men moest zeggen, en terecht:

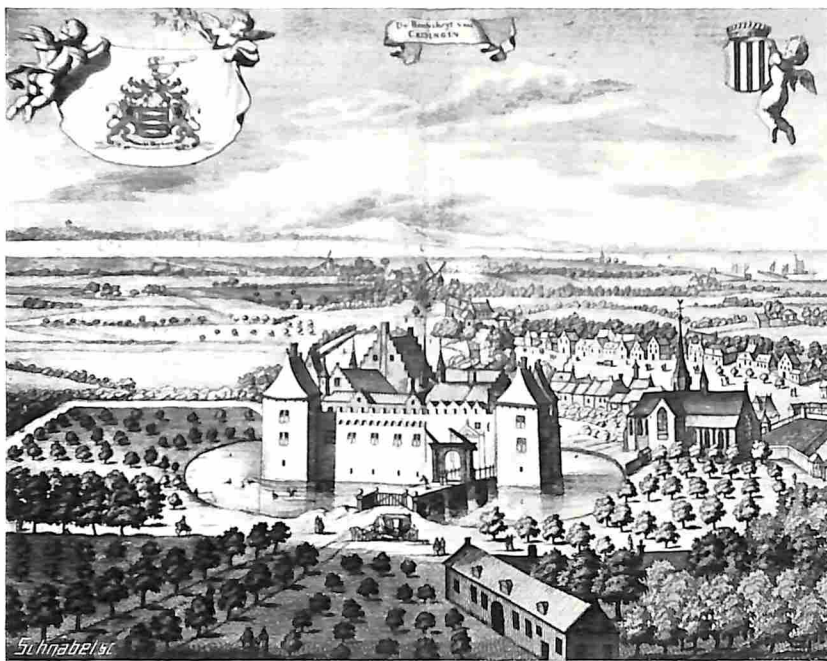
Zeeland — geen land.

Ik houd 't bij den heikant!

☼ We zouden dit uitstapje als een doortocht van

¹⁾ Hoog van dijk en diep van slik, den kruiwagen in de hand dat zijn de heeren van het Zeeuw-sche land.

Walcheren naar Brabant kunnen maken, zoodat we het eiland bij den Sloedam betreden en het even voorbij Rilland-Bath verlaten. ☞ Uit Walcheren komend, staan we even stil, in gedachten verzonken, op den Sloedam, den verbindingsdam tusschen de twee eilanden, waar vroeger de golven opkletsten tegen de wanden der zwaar beladen koopvaardij-

HET KASTEEL KRUININGEN, GESLOOPT IN HET BEGIN DER 19e EEUW

schepen, die de rijkdommen van Oost en West naar de handelssteden van Walcheren brachten. De machtige Schelde is hier nu verstomd, en waar eertijds schepen voeren, staat nu een langbeentige wulp op zijn buit te loeren. Eenerzijds eenige schorrekoppen, die ieder jaar hoe langer hoe meer aaneen groeien tot een veld van helmachtig geel-bruin gras, anderzijds schorren en slikken, modderbanken en grijsgrauw Scheldewater, met in het verschiep het eeuwig mooie Veere, dat als 't ware het noodlot tart,

dat het met verstikking in zand- en slijkbanken bedreigt. Zoo betreedt men Zuid-Beveland. ☞ Voor degenen, die ook den prozaïschen kant der zaak

willen beschouwen, zij opgemerkt, dat de Sloedam precies een kilometer lang is en precies een miljoen gekost heeft. Ge kunt dus op Uw gemak uitrekenen op hoeveel een metertje Sloedam komt te staan. ☞ Beoordenen rijksweg is het polderland grootendeels be-

EEN LANDELIJK HOEKJE TE BIEZELINGE

trekkelijk jong, dus weinig afwisselend, doch wat ieder het meest zal interesseeren, is, dat we hier door den Wilhelminapolder rijden, ten noord-westen van Goes, die de eerste is van onze groot-landbouwbedrijven. Naast het feit, dat de Wilhelminapolder de grootste landbouwonderneming van heel ons land is, met een oppervlakte aan bouw- en weiland van niet minder dan 1600 ha, behoort hij tevens tot de allermodernst geoutilleerde bedrijven van Nederland, waar, dank zij de uitstekende werkmethodes, nooit werkloosheid heerscht. ☞ Bij Wilhelminadorp

bereikt men de haven van Goes, die de weg is van Beveland's hoofdstad naar de Ooster-Schelde, en zoo bereiken we spoedig de stad zelve. Ongemerkt gaat men over in de gemeente Kloetinge, want deze is zoo vlak tegen Goes aangebouwd, dat er geen speld tusschen te krijgen is. ☞ Kloetinge ligt aan den rijksweg naar Brabant en heeft een buitengewoon

mooie kerk, waarvan een aardige vertelling uit den volksmond afkomstig is. Men beweert er namelijk, dat de toren van Kloetinge en die van Kapelle, vier kilometer verder, in opdracht van twee zusters werden gebouwd. Doch zooals tegenwoordig al net zoo voorkomt, er bestond een soort afgunst tusschen de twee bouwkundigen, die de torens moesten bouwen, een nijd, die zijn hoogtepunt vond toen bleek, dat de toren van Kapelle wat hooger was dan die van Kloetinge. En daar de bouwmeester van laatst-

genoemden toren zijn woede hierover niet kon verkroppen, hing hij zich op aan zijn eigen spits, die daarom heden ten dage nog een beetje scheef staat.

Si non è vero.... ☞ Prachtige boomgaarden, met in het voorjaar zwaar van bloesem neerhangende takken, sluiten hier en daar den weg in, en uitgestrekte bloem- en boomkwekerijen maken dit gedeelte van Zuid-Beveland tot een waren lusthof. Over den Postweg bereiken we

weldra het Kanaal, dat bijna wiskunstig noord-zuid loopt van Wemeldinge naar Hansweert. ☞ Een kleine deviatie van den weg brengt ons naar Wemeldinge, een der mooiste gemeenten van het eiland, temidden van prachtige kwekerijen en boomgaarden. Het dorp bezit twee uit historisch oogpunt zeer merkwaardige oudheden, namelijk den vluchtberg, den grootsten van heel Zeeland, die twaalf meter hoog is, en de eeuwenoude kerk, waaraan een eigenaardige traditie verbonden is. In deze kerk heeft men nog steeds een voorzanger, want orgelmuziek klinkt nooit binnen

haar muren. Het is namelijk gebeurd, dat een zekere Maria Coomans, een ongehuwde dame, haar heele hebben en houden aan de kerk vermaakte, echter op voorwaarde, dat het gezang daarin nooit door orgelmuziek begeleid zou worden. Men wil, dat deze vreemde wilsbeschikking een gevolg was van het door den kerkeraad weigeren van een orgel, dat zij aangeboden had. Hoe het ook zij, te Wemeldinge durven ze geen orgel in de kerk te halen uit vrees, dat de nagelaten goederen van Maria Coomans door derden opgeëischt zullen worden. ☞ Spoedig maken we kennis met de Ooster-Schelde, even boven Yerseke, waar de oesterputten zijn. Overal langs deze kust liggen de oesterbanken, waar men de kunstmatige oesterteelt bedrijft en die oorzaak zijn geweest, dat Yerseke een halve eeuw geleden ineens van een dorp van vierhonderd inwoners tot een van vierduizend werd omgetooverd. Dit bedrijf is een heele geschiedenis op zichzelf, een bedrijf waarin miljoenen zijn verdiend, doch ook aan den anderen kant momenteel zwaar gebukt gaat onder de economische depressie. Tegenover ons ligt het eiland Tholen, het eiland der mosselen, kreeften en Thoolsche bot. Verder rollen de Scheldegolven tegen de zandbanken aan. ☞ Onze weg voert ons nu weer door een landbouwgebied naar Kruiningen, een echt plattelandsdorpje in den staart van Zuid-Beveland, met een fraaie kerk, waarin het grafmonument staat van Arnoudt van Cruiningen, heer van Cruiningen en Vorhout. Het onderschrift luidt: „Die met paulo wetteliken heeft gestreden werd van Christo gecrondt als hi is overleden”. Het jaartal is niet te ontcijferen. ☞ Dan wordt het eiland enger, het land trekt zich hoe langer hoe meer samen. We gaan door Krabbendijke, met zijn propere boerenbevolking en vroolijk geschilderde huisjes. Waarde rechts achter ons latend, en na enkele wegkronkelingen gaan we na de Vinkenisse Kreek, rechtuit rechtaan op Rilland aan. Nog een eindje verder hebben we Bath, beroemd om zijn polder, berucht om zijn Nauw en ook om de slikken, die hier overal onder de kust liggen en, met de Plaat van Saeftinge, dat eertijds een heerlijkheid was, toen daar nog golvend koren stond, het vaarwater dreigen te verstikken. Menig schip is hier dan ook in den loop der jaren omhoog gevaren, en het is wel de moeite waard om even van onzen weg af te wijken ten einde hier een kijkje te nemen, hoewel Bath een tikje buiten de bewoonde wereld ligt, ge-

DE STANDAARDMOLEN VAN WAARDE OP ZUID-BEVELAND

tuige de uitdrukking „een Bathsche reis”, dat is een lange reis, terwijl het Kruiningsche gezegde „over Bats (Bath) in Bosselen (Borssele) hin” synoniem is met het Walchersche „over de weitjes naar Souburg”, hetgeen beteekent een omweg. ☞ Nu zijn we werkelijk aan het Ultima Thule, immers, „achter dat land is geen land: ’t is dicht geplakt met ouwe kranten”, zegt men hier. Vermoedelijk is Brabant later echter komen aanspoelen, want op den rechten weg, Zeeland uit, zien we achter ons kleiland, vóór ons heiland en in de groote bocht de fabrieksschoorsteen van Bergen-op-Zoom, een stad uit een geheel ander land.

(Vervolg in het nr. van 19 Oct.)

Die hond van me

(Slot van bladz. 471)

WEER rustte hij. „En deze ouwe hond hier”, vervolgde hij, Tally’s opgeheven snoet met zijn vingers omklemmend. „volgt me al wel — al wel tien jaar, door rivieren en woestijn, bij mooi weer en bij leelijk en hij heeft gemaakt dat ik niet gek werd, wanneer ik in ’t veld was en geen maat had; en m’n leven meer dan eens gered; en schoppen en vloeken dikwijls als dank gekregen; en hij vergaf me alles; en hij heeft voor me gevochten. Hij was de eenige die ’t voor me opnam tegen die smerige bende in die kroeg daarginds — en hij heeft z’n merk op ’n paar achtergelaten, en — en ik ook”. Weer wachtte hij even. Toen haalde hij diep adem, klemde de tanden opeen, wierp zijn bundeltje op den rug, liep naar de deur en keek nog eens rond. ☞ De hond kwam uit den hoek aanhinken en keek gespannen naar hem op. ☞ „Die hond daar”, zei Macquarie tot de hospitaal-staf in het algemeen. „is ’n betere hond dan ik ’n mensch ben — en dan jullie ook. Hij is een betere makker voor me geweest, dan ik ooit voor iemand anders — of een ander voor mij. Hij was een echte, eerlijke, fatsoenlijke, trouwe maat voor me — en ik laat ’m nou niet in den steek. Ik ga ’m niet met ’n gebroken poot op straat schoppen. Ik — o, God, m’n rug!” Hij steunde en wankelde, maar zij vingen hem op en legden hem op een bed. ☞ Een half uur later was de schapeenscheerder opgekalefaterd. „Waar is m’n hond?” vroeg hij, toen hij weer bijkwam. ☞ „O, de hond is in orde”, zei de verpleegster, ietwat ongeduldig. „Maak je maar niet druk. De dokter is op het erf zijn poot aan ’t zetten”.